

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ПОЛТАВСЬКА ПОЛІТЕХНІКА
ІМЕНІ ЮРІЯ КОНДРАТЮКА**

ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ

**77-ї НАУКОВОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ ПРОФЕСОРІВ,
ВИКЛАДАЧІВ, НАУКОВИХ ПРАЦІВНИКІВ,
АСПІРАНТІВ ТА СТУДЕНТІВ УНІВЕРСИТЕТУ**

16 травня – 22 травня 2025 р.

видається надто романтизованою, саме в ній простежуються моральні переконання Бронте, її віра в людяність.

Отже, у своєму другому романі Шарлотта Бронте порушує складні та важливі проблеми: боротьбу робітників за свої права, класові суперечності, революційні рухи. «Шерлі» відзначається лаконічним історизмом і фактизмом у зображенні подій, персонажів і стосунків між ними. Бронте не лише відображає соціально-історичний контекст Англії початку ХІХ століття, а й переосмислює реалії того часу, доповнюючи сюжет власними поглядами, що співпадають із передовими переконаннями того часу.

Література:

1. Бронте Ш. Шерлі. Харків : Книжковий Клуб “Клуб Сімейного Дозвілля”, 2011. 576 с.

2. Diniejko A. Shirley As a Condition-of-England Novel. The Victorian Web. URL: <http://www.victorianweb.org/authors/bronte/cbronte/diniejko.html> (дата звернення: 04.05.2025).

УДК 821-311.5/.6(73).09-055.2

*Є. О. Молотковець, студентка гр. 202-ФФ
Національний університет
«Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»
Наук. керівник – викладач Н. В. Роменська*

ФЕМІНІСТИЧНІ МОТИВИ У РОМАНІ БОННІ ГАРМУС “УРОКИ ХІМІЇ”

Роман “Уроки хімії” – світовий бестселер 2022 року, що висвітлює становище жінок у патріархальному суспільстві США 50–60-х років ХХ ст. Сюжет розгортається навколо головної героїні, Елізабет Зотт, науковиці у галузі хімії, випускниці Каліфорнійського університету. На тлі персонажів, що відповідають усталеним стереотипам, Зотт постає яскравим прикладом жінки, що прагне до самореалізації. Події роману демонструють упереджене ставлення до жінок в академічному, професійному та особистому житті.

Ще за часів навчання в університеті головна героїня стикається із несприйняттям жінок у науковому середовищі. Прагнучи здобути науковий ступінь, вона терпить щоденні приниження – доторки, хтиві слова, огидні натяки з боку керівництва. Магістратуру Елізабет все ж таки закінчує, але зіштовхується з новим викликом: скандальне звільнення через сутичку із професором. Той, не бажаючи визнати власну помилку в обрахунках, вдарив студентку, що наважилися піддати сумніву його

роботу: “Протокол складений правильно, ви не фахівець” [1, с. 25]. Відтак, шлях до аспірантури для Елізабет Зотт є назавжди закритим.

Елізабет стає співробітницею Гейстінгського науково-дослідного інституту та ділиться думками щодо упередженості колег: вчені плутають її з секретаркою чи лаборанткою і ніколи не сприймають як хімікиню. У Гейстінгському інституті Елізабет Зотт зустрічає Келвіна Еванса, видатного вченого-хіміка, чоловіка, що бачить у ній талановиту науковицю. На прикладі стосунків Елізабет і Келвіна, авторка досліджує побудову партнерства чоловіка і жінки, заснованого на взаємоповазі та спільних інтересах [2, с. 86]. “Келвін і Елізабет уже кілька місяців були разом й обговорювали все: книги, кар’єру, переконання, мрії, фільми, політику, ба навіть алергію” [1, с. 40].

Келвін Еванс, попри новаторські погляди та підтримку жіночої емансипації, у стосунках з Елізабет неодноразово демонструє наявність стереотипів через чоловічу гендерну соціалізацію. Тому головна героїня не бажає вступати у подружнє життя з Евансом, боючись втратити власну наукову ідентичність: “Ми маємо справу зі спільнотою, до того ж не простою – науковою. І те, чого я досягну, припишуть тобі, боцімто ти сам усе винайшов [1, с. 60]. Так, не в змозі зрозуміти партнерку, Келвін знецінює переживання Елізабет: “Наше майбутнє щастя не повинно залежати від того, що купка людей помилково називатиме тебе місіс Еванс” [1, с. 60].

Неоднозначний другорядний персонаж – працівниця відділу кадрів міс Фреск – є яскравим прикладом жінки, що не здатна боротися проти академічної дискримінації та зневаги за ознакою статі. Пригнічена власною безпорадністю, Фреск проєціює особисті невдачі на Елізабет: “Звісно, ви обрали Еванса: знаменитий, неодружений, міг допомогти з кар’єрним ростом – хто б смів вам доторкнути?” [1, с. 112]. “Я знаюся на людській поведінці. Колись навіть писала докторську з психології... можу з певністю сказати: це вона використовує його” [1, с. 51]. Однак згодом читач дізнається, що Фреск так само зазнала харасменту за часів навчання в університеті. Як бачимо, авторка звертає увагу на проблемі внутрішньої мізогінії серед жінок та наголошує на важливості створення безпечного академічного простору.

Отже, роман Бонні Гармус “Уроки хімії” порушує питання гендерної дискримінації жіночого населення Штатів 50–60-х років 20 ст., де “чоловіки ходять на роботу, щоб займатися важливими справами: відкривати нові планети, покращувати продукти, писати закони. А жінки повинні сидіти вдома й виховувати дітей” [1, с. 22]. Наявні яскраві приклади персонажів-антиподів дають змогу розглянути проблемне питання під різними кутами. Письменниця закликає суспільство підтримувати захист жіночих прав у всіх сферах життя.

Література

1. Гармус Б. Уроки хімії. Харків : Клуб Сімейного Дозвілля, 2022. 400 с.
2. Калинич К. Жіночі права в академічному світі (за романом Бонні Гармус “Уроки хімії”). Питання літературознавства. Чернівці : Вид-во Чернів. нац. ун-ту, 2024. № 109. С. 74–91. URL: <https://doi.org/10.31861/pytlit2024.109.074>

УДК 81'253:[81'276'373.72:791.242]-021.321

К.В. Заяць, студентка гр. 202-ФФ
Національний університет
«Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»
Наук. керівник – викладач Н. В. Роменська

ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕКЛАДУ ФРАЗЕОЛОГІЗМІВ І СЛЕНГОВИХ ОДИНИЦЬ У НЕФОРМАЛЬНОМУ МОВЛЕННІ ПЕРСОНАЖІВ СЕРІАЛУ «НАДПРИРОДНЕ» З АНГЛІЙСЬКОЇ НА УКРАЇНСЬКУ

У сучасному світі телевізійні шоу стали важливим елементом культурного обміну, впливаючи на мовлення та сприйняття мови у різних країнах. Один із таких серіалів, що здобув величезну популярність, – «Надприродне». Цей проект не лише захоплює глядачів інтригуючими сюжетами, а й відзначається багатством мовних засобів, зокрема неформальним мовленням, яке включає фразеологізми та сленг. Ми розглядаємо, як фразеологізми та сленгові вирази, що використовуються персонажами серіалу, відображають їхню особистість і соціальний контекст, а також проаналізуємо, як ці елементи адаптуються в українському перекладі.

Перша трансформація, яку ми розглянемо це – адаптація. Вона передбачає перехід від буквального перекладу до форм, зрозумілих і природних для культури цільової мови, з метою збереження комунікативного ефекту [1, с.73]. Наприклад, вираз «**We're gonna raise hell tonight**». Ідіоматичний вислів «raise hell» в англійській культурі означає «*влаштувати гамір*», «*спричинити безлад*», «*вести себе надзвичайно енергійно або бунтівно*». Дослівний переклад – «*Ми збираємося підняти пекло сьогодні вночі*» – в українській мові звучав би не лише штучно, а й міг би бути неправильно інтерпретованим, оскільки словосполучення «*підняти пекло*» в українській не є загальноживаною фразеологією з аналогічним значенням. Для збереження емоційної